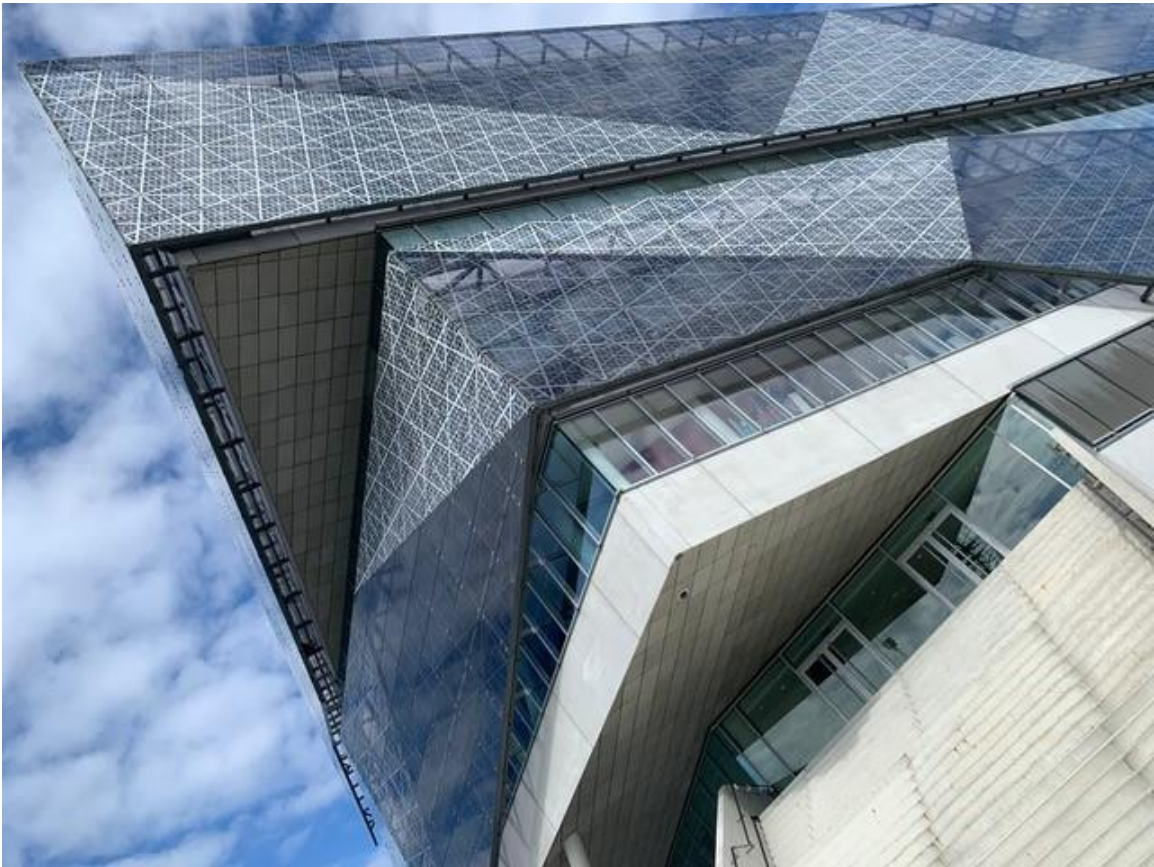

ACHTERGRONDINFORMATIE

bij Initiatiefvoorstel

“Focus preventieve gezondheidszorg Nieuwegein”

Jelle Doosje
Emiel Holtermann

Datum: april 2023

Inhoud

<i>Inleiding</i>	3
<i>1. Lange termijn preventie met focus op jeugd</i>	3
<i>2. Gebiedsgerichte programma's en oog voor achterstandsgroepen</i>	4
<i>3. Integraal gezondheidsbeleid</i>	5
3.1 Voorzieningen gezondheidszorg	6
- Verantwoordelijkheden gemeenten	6
- Integraal Zorgakkoord (IZA)	6
- Populatie gebonden bekostiging	7
- Positieve gezondheid	7
3.2 Omgeving en leefstijl	8
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	8
- Gezonde school	9
- Duurzame en gezonde voedselomgeving	10
- Gezonde bedrijven en de rol van werkgevers	10
- Omgevingsvisie Nieuwegein oktober 2020	10

Inleiding

In deze notitie wordt aanvullende achtergrondinformatie gegeven bij het initiatiefvoorstel "Focus preventieve gezondheidszorg Nieuwegein". Wij hebben de raad gevraagd de drie volgende besluiten te nemen:

- Het college opdracht te geven om bij het vormgeven van het gezondheidsbeleid de insteek te kiezen van jeugd en jongeren en hierbij doelen te formuleren voor de lange termijn. De doelen van dit beleid komen in ieder geval volledig terug in het omgevingsprogramma gezondheid, het jeugdbeleid en in het programma leefbaarheid en veiligheid.
- Hierbij in te zetten op gebiedsgerichte programma's en urgentie te verlenen aan de gebieden en groepen met de grootste gezondheidsachterstanden.
- Bij de uitwerking van preventiebeleid uit te gaan van integraal gezondheidsbeleid vanuit diverse gemeentelijke beleidsterreinen met partners uit diverse sectoren

In het eerste hoofdstuk onderbouwen wij het eerste besluit en gaan wij in op het belang van een lange termijn visie met de focus op jeugd. Daarbij maken wij de koppeling met de lange termijndoelen uit het Nationaal Preventieakkoord. In hoofdstuk twee onderbouwen wij het belang van het opzetten van gebiedsgerichte programma's met oog voor achterstandsgroepen en sluiten. Wij refereren daarbij nadrukkelijk naar de oproep van de KNMG en 70 organisaties om onderliggende factoren aan te pakken om gezondheidsachterstanden te verkleinen. In het laatste hoofdstuk wordt met voorbeelden uitgebreid ingegaan op het belang van een integrale aanpak om zodoende gezondheid vanuit diverse beleidsterreinen te verbeteren.

1. Lange termijn preventie met focus op jeugd

In het Nationaal Preventieakkoord (2018) ¹ staan afspraken om Nederlanders gezonder te maken door roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht terug te dringen. De Rijksoverheid maakte deze afspraken met meer dan 70 maatschappelijke organisaties. De doelen in het Nationaal Preventieakkoord richten zich op het jaar 2040 en hebben de volgende doelen:

- Een rookvrije generatie;
- minder overgewicht (van 50% naar 38% van de volwassenen);
- minder overmatig alcoholgebruik (van 8,9% naar 5%);
- aanpakken en voorkomen van mentale gezondheidsproblemen

In de kamerbrief over preventie voor leefstijldebat van 24 maart 2022² is te lezen dat in het huidige Regeerakkoord werd afgesproken de doelen van het Preventieakkoord door te zetten, met als doel een gezonde generatie in 2040 met een focus op de jeugd door sport, voeding en bewegen. Het RIVM heeft aangegeven

¹ Nationaal preventieakkoord, 2018 VWS Den Haag:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gezondheid-en-preventie/nationaal-preventieakkoord>

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gezondheid-en-preventie/documenten/kamerstukken/2022/03/17/kamerbrief-over-preventiebrief-tbv-leefstijldebat-24-maart-2022>

dat de afgesproken inzet nog onvoldoende is om de gestelde ambities te realiseren en heeft hiervoor voorstellen gedaan. En uit onlangs verschenen cijfers van het CBS blijkt het aandeel volwassenen dat in 2021 aangaf weleens te roken, het aandeel overmatige en zware drinkers, en het aandeel mensen met overgewicht en obesitas in 2021 nog ver boven de doelen te liggen die in het Nationaal Preventieakkoord voor 2040 zijn gesteld. Het is belangrijk dat ons daarom onverminderd in te zetten om de ambities en afspraken uit het Preventieakkoord te halen. Op 20 november 2021 heeft de gemeente Nieuwegein met subsidie vanuit het rijk een lokaal preventieplan (Samen Gewoon Gezond 2022-2026) opgesteld. Er zijn al 33 partners betrokken bij dit plan. Er zijn inmiddels al veel voorbeelden van goede lokale Preventieakkoorden beschikbaar³. Deze zijn te vinden op de website van [RIVM gezond leven](#).

In het huidige coalitieakkoord van Nieuwegein 2022-2026 is een gehele paragraaf gewijd over de gezonde stad. Naast diverse initiatieven om door sporten gezondheid te bevorderen is een passage opgenomen over de introductie van het concept van de gezonde school. Het coalitieakkoord biedt daarnaast voldoende aanknopingspunten om meer te doen aan preventie. Wat voor wat betreft gezondheid ontbreekt een scope voor de langere termijn, zoals we dat bij klimaatdoelen en woningbouwopgave wel gewend zijn om te doen. Met dit initiatief willen wij de focus meer leggen op de langere termijn en zodoende bijdragen aan een duurzame gezonde leefomgeving in Nieuwegein.

2. Gebiedsgerichte programma's en oog voor achterstandsgroepen

Iedereen in Nederland verdient een kans op een zo gezond mogelijk leven. Maar voor sommige mensen zijn deze kansen niet vanzelfsprekend. Maatschappelijke problemen zoals stress door armoede, slechte huisvesting of werkloosheid kunnen leiden tot gezondheidsschade. Artsen zien deze problemen dagelijks in hun spreekkamer, maar kunnen de oorzaken niet oplossen. Dit leidt tot symptoombestrijding. Om dit te doorbreken heeft de KNMG samen met partijen binnen en buiten de zorg gezocht naar structurele oplossingen en hoe we deze langdurig kunnen verankeren.

Als start organiseerde de KNMG eind 2022 de werkconferentie 'Voorop voor gelijke gezondheid' voor bestuurders binnen en buiten de zorg. Een belangrijk resultaat van de conferentie is de [open brief](#) van de KNMG en ruim 70 organisaties aan het kabinet. Deze brief is als bijlage 2 opgenomen. Belangrijk kernpunt: Iedereen in Nederland moet een gelijke kans hebben op een zo gezond mogelijk leven. Om dat te bereiken moet de 'bestaanszekerheid' worden gegarandeerd: een stabiel en voldoende besteedbaar inkomen en de mogelijkheid tot gezond eten, onderwijs en veilig werken en wonen⁴. Door de samenwerking tussen organisaties in verschillende domeinen te bevorderen willen de ondertekenaars van de open brief het inzicht en de bewustwording vergroten dat kans-gelijkheid vanuit een gezonde sociaaleconomische basis de sleutel is tot een gezonder leven. Iedereen in Nederland verdient een kans op een zo gezond mogelijk leven, ongeacht in welke stad of wijk je wordt geboren, naar welke school je bent gegaan of wat je inkomen is.

³ <https://www.loketgezondleven.nl/integraal-werken/wettelijk-en-beleidskader-publieke-gezondheid/aan-slag-met-lokaal-preventieakkoord/voorbeelden>

⁴ [Zorgbestuurders, hoogleraren en prominenten aan kabinet: "Alles op alles om te voorkomen dat mensen ziek worden door armoede" | KNMG](#)

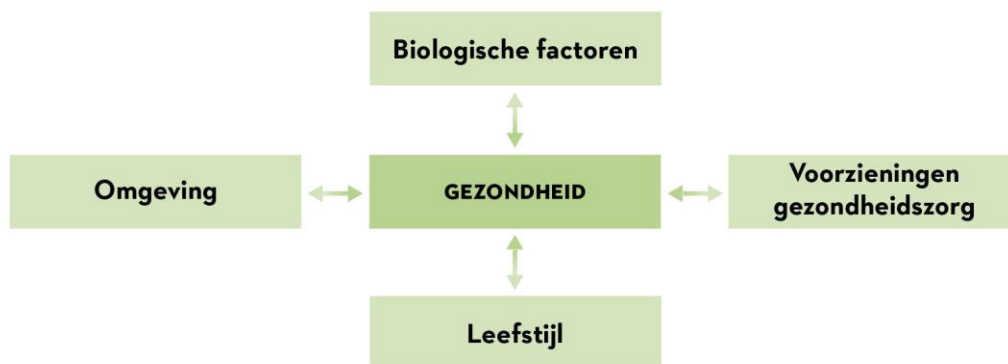
De ongelijkheid tussen wijken en gebieden in Nederland neemt toe. Het is belangrijk dat wij ook in Nieuwegein kijken op wijkniveau om de aanpak van gezondheidsverschillen te verkleinen. PHAROS schreef hierover een informatief rapport "Leefomgeving en gezondheidsverschillen" (januari 2022).⁵ In kwetsbare wijken hebben inwoners vaak te maken met een stapeling van problemen als financiële zorgen, werkloosheid en laaggeletterdheid. Tegelijkertijd spelen er problemen in de wijk, zoals onveiligheid, geluidsoverlast en slecht onderhouden woningen en openbare ruimte. Deze combinatie van factoren maakt dat de leefbaarheid in deze wijken onder druk staat. En dat heeft gevolgen voor de gezondheid van de inwoners. Interessant in dit verband is ook het adviesrapport van de Raad voor de Volksgezondheid "Een eerlijke kans op gezond leven" (april 2021).⁶

Gezondheidsachterstanden van groepen Nederlanders hangen vaak samen met maatschappelijke problemen die langere tijd duren en elkaar kunnen versterken. Denk aan werkloosheid, een laag inkomen, schulden, een ongezonde leefomgeving en een gebrek aan sociale relaties. De wijk waar je geboren en getogen bent, maakt ook verschil. Steeds meer regionale en lokale programma's proberen door de aanpak van deze problemen hardnekkige gezondheidsachterstanden tegen te gaan en lopen daarbij tegen obstakels aan. In het RVS advies worden aanbevelingen gegeven over hoe hiermee om te gaan.

3. Integraal gezondheidsbeleid

Gezondheid wordt beïnvloed door verschillende soorten factoren, we noemen ze gezondheidsdeterminanten. Het Health Field Concept (Lalonde, 1974) vat deze in 4 categorieën samen: biologische factoren, voorzieningen in gezondheidszorg, leefstijl en omgeving.⁷ De gemeente kan op deze vier determinanten bijgedragen aan de verbetering van de gezondheid van Nieuwegeiners.

MODEL VAN LALONDE (1974)

⁵ [Leefomgeving en gezondheidsverschillen \(pharos.nl\)](https://pharos.nl/leefomgeving-en-gezondheidsverschillen)

⁶ [Een eerlijke kans op gezond leven | Advies | Raad voor Volksgezondheid en Samenleving \(raadrvs.nl\)](https://raadrvs.nl/advies/een-eerlijke-kans-op-gezond-leven)

⁷ [Gezondheidsdeterminanten | Gezond Leven](https://raadrvs.nl/advies/gezondheidsdeterminanten)

Door op deze factoren (gezondheidsdeterminanten) een uitvoeringsprogramma voor de langere termijn uit te zetten is het beter mogelijk vanuit de gemeente samen met de verschillende sectoren integraal gezondheidsbeleid vorm te geven. Dit initiatiefvoorstel gaat niet over hoe en op welke wijze de ambitie verder uitgewerkt moet worden. Dit is iets dat ambtelijk zou moeten worden gedaan. We doen wel enkele suggesties. Met de omgevingsvisie van Nieuwegein is er al een goede basis gelegd voor meer focus op een gezonde leefomgeving. Afdeling RO van de gemeente heeft hierin een belangrijke taak als het gaat om het maken van gezonde keuzes in ons ruimtelijk domein. Als het gaat om leefstijl hebben zowel bedrijfsleven als het onderwijs een groot bereik. Op gemeentelijk niveau kan afdeling onderwijs zich bijvoorbeeld bezighouden met de uitwerking van het concept van de gezonde school, de afdeling economie met de uitrol van het concept vitaal bedrijf en de zorg- en welzijnssector met de uitwerking van preventiedoelen uit IZA en GALA. Voor de opzet van een pilot voor populatie gebonden bekostiging in Nieuwegein zou de afdeling financiën een coördinerende rol kunnen vervullen.

3.1 Voorzieningen gezondheidszorg

Gemeenten hebben een wettelijke taak op het gebied van volksgezondheid. De vijf stelselwetten waarin preventie een rol speelt zijn Wet publieke gezondheid (Wpg), de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet langdurige zorg (Wlz). Samen maken ze een sluitende keten mogelijk van preventieactiviteiten, voor diverse doelgroepen. Naast deze stelselwetten biedt ook de omgevingswet kansen voor preventie.

- Verantwoordelijkheden gemeenten

Gemeenten hebben voor de uitvoering van hun preventieve taken een aantal wetten tot hun beschikking. Vanuit deze wetten hebben ze diverse verantwoordelijkheden. De Wpg (Wet publieke gezondheid) regelt het lokale gezondheidsbeleid, de jeugdgezondheidszorg, ouderengezondheidszorg, infectieziekten bestrijding en gezondheidsbevordering. De Jeugdwet is er voor alle vormen van jeugdhulp en bekostiging van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclasseringsmaatregelen. Met deze wet kan de gemeente problemen en vroegtijdige inzet van hulp en zorg voorkomen. (bron: <https://www.loketgezondleven.nl/integraal-werken/wettelijk-en-beleidskader-publieke-gezondheid/wettelijke-kaders>) De Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) 2015 gaat over het bevorderen van maatschappelijke participatie. Ook moeten gemeenten actief inzetten op het gebied van preventie en vroegsignalering om te voorkomen dat mensen zwaardere vormen van ondersteuning nodig hebben.

- Integraal Zorgakkoord (IZA)

In september 2022 verscheen het Integraal Zorgakkoord "Samen werken aan gezonde zorg" (IZA)⁸. Het Integraal Zorgakkoord (IZA) heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken zijn afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS en een groot aantal partijen in de zorg. Ondertekenaars van het IZA zijn onder meer overkoepelende organisaties van ziekenhuizen, de geestelijke gezondheidszorg en de ouderenzorg. In dit landelijke akkoord wordt nadrukkelijk een pleidooi gehouden voor stevige preventieve zorg.

⁸ IZA, integraal zorgakkoord samenwerken aan gezonde zorg, VWS september 2022 [Integraal Zorgakkoord: 'Samen werken aan gezonde zorg' | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Met een belangrijke rol voor de gemeente. De Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) heeft op 24-1-2023 het zorgakkoord ondertekend. Het meedoen van huisartsen is essentieel, ook in Nieuwegein. In de regio heeft het St. Antonius Ziekenhuis met Zilveren Kruis een regionaal actieplan opgesteld als voorloper van een IZA dat er eind 2023 moet zijn. Dit voorstel zal verder worden uitgewerkt in het najaar 2023.

- **Populatie gebonden bekostiging**

Populatie gebonden bekostiging is een financieringswijze waarbij één integraal multidisciplinair budget wordt verstrekt aan een ketenbestuur door een zorgverzekeraar, op basis van demografische en epidemiologische parameters die zuiver en goed de kosten van de inwoners/verzekerden voorspellen en uitkomsten die relevant zijn voor de inwoners in die regio. Het ketenbestuur onderhandelt namens meerdere zorg- en welzijnsinstellingen uit die regio en stelt de verdeelsleutels (en betaaltitels) vast voor de deelbudgetten voor de instelling en de zorgketens. Afhankelijk van de hoogte van de gedeelde risico's en besparingen krijgt de bekostiging het kenmerk 'prestatiebeloning'.

De zorgverzekeraar en de gemeente zijn verantwoordelijk voor voldoende inkoop van kwalitatief goede en doelmatige zorg, begeleiding en ondersteuning voor haar verzekerden c.q. inwoners. Het is aan hen om de eerste stap te zetten richting populatiebekostiging.

Begin met integrale inkoop per zorgketen (naast inkoop per kolom) en bouw een platform per regio voor co-creatie van doelstellingen, gemeenschappelijke visie en definiëring van relevante uitkomsten voor patiënten en cliënten.

Zo krijgt Nederland een inclusieve samenleving waarin iedereen goede integrale zorg kan blijven ontvangen, mee kan doen ongeacht talenten of beperkingen, positieve gezondheid gerealiseerd is en Nederland klaar is voor 2042. In Nieuwegein is geen ervaring met deze wijze van financieren. Hoewel het nog een zoektocht is naar nieuwe financiële prikkels, zijn er in den lande al goede ervaringen met deze aanpak die een bijdrage kan hebben in de gewenste omslag naar preventie. Zie ook informatie over het kavel model (<https://www.kic.nl/wat-is-kic/het-kavelmodel>).

- **Positieve gezondheid**

Machteld Huber introduceerde het concept positieve gezondheid in Nederland in 2012⁹. In dit concept wordt gezondheid niet meer gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte, maar als het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren.

In deze visie is gezondheid niet meer het domein van de zorgprofessionals, maar van ons allemaal. Het gaat immers om het vermogen om met veranderende omstandigheden om te gaan. Daarmee biedt dit nieuwe gezondheidsconcept een alternatief voor de definitie van de World Health Organisation (WHO).

Ook in Nieuwegein is dit concept omarmd en uitgewerkt in een ZonMw project¹⁰. Het project positieve gezondheid in Nieuwegein en Nijkerk heeft een tweetal "producten"

⁹ [Positieve gezondheid - Alles is gezondheid](#)

¹⁰ [Positieve Gezondheid in Nieuwegein en Nijkerk | ZonMw Projects](#)

opgeleverd die breed ingezet kunnen worden om zowel individueel als populatiegericht aan positieve gezondheid te werken namelijk:

- Het rapport "positieve gezondheid in Nieuwegein en Nijkerk" van de hand van Jan Walburg waarbij het individueel model van positieve gezondheid van Magteld Hubert aangevuld wordt met een levensloop gericht model met bewezen interventies vanuit de positieve psychologie. Deze interventies kunnen zowel op het niveau van het individu als de populatie gebruikt kan worden en zijn gericht op het tot bloei komen van zowel het individue als de hele populatie.
- De positieve toekomstverkenning, een techniek die gebruikt wordt om bij complexe vraagstukken samen met alle relevantie partijen tot een gezamenlijk begrip van het vraagstuk en aansluitend tot een ambitie en actieplannen voor de komende 3 dagen, 3 maanden en 3 jaar te komen, kan in 1 lange dag van 12 uur worden uitgevoerd. Zowel in Nieuwegein als in Nijkerk is met een groep van ongeveer 50 inwoners/professionals via de positieve toekomstverkenning gewerkt aan het vraagstuk hoe de inwoners van Nieuwegein en Nijkerk gezond(er) en gelukkig(er) kunnen worden. De positieve toekomstverkenning heeft duidelijk haar potentie en kracht laten zien en kan op wijk- en gemeentelijk niveau prima ter vervanging van de reguliere beleidsvorming en uitvoering worden gebruikt. De positieve toekomstverkenning sluit helemaal aan bij de wens tot meer participatie van de inwoners!

3.2 Omgeving en leefstijl

De fysieke leefomgeving verandert voortdurend: een energieleverancier wil windmolens plaatsen of er wordt een nieuwe wijk gebouwd. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Elke ontwikkeling in de fysieke leefomgeving heeft invloed op aspecten als luchtkwaliteit, geluidsniveau, bodemkwaliteit, mobiliteit, duurzaamheid en meer. Die aspecten beïnvloeden dan weer de gezondheid en veiligheid van mensen, positief of negatief.

Eén van de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet, die naar verwachting op 1 januari 2024 ingaat, is het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Het is hierbij belangrijk dat gezondheid op een geïkwaardige manier meeweegt in het omgevingsbeleid. Door de juiste keuzes te maken, kan namelijk veel gezondheidswinst worden geboekt. Daarom is het voor gemeenten zinvol om GGD'en en GHOR-bureaus zo vroeg mogelijk in het proces te betrekken bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. [Zie hiervoor ook de website](#) van GGDGHOR Nederland.

- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Het GALA moet de randvoorwaarden creëren waarbinnen gemeenten een integraal preventief gezondheidsbeleid kunnen gaan voeren. In de huidige aanpak zijn beleid en financiering versnipperd en wordt te weinig rekening gehouden met aanpalende domeinen die van grote invloed zijn op de gezondheid, zoals het sociaal domein of de fysieke leefomgeving.

Om de doelen van het GALA te kunnen bereiken staan de volgende thema's centraal:

1. Het terugdringen van gezondheidsachterstanden;
2. Het bevorderen van de inrichting van een gezonde sociale en fysieke leefomgeving;
3. Het versterken van de sociale basis in wijken en buurten;
4. Het bevorderen van een gezonde leefstijl;
5. Het versterken van de mentale gezondheid van de inwoners;
6. Het ondersteunen van de inwoners bij het vitaal ouder worden.

De uitwerking van de afspraken gebeurt op gemeentelijk niveau, of waar nodig op het niveau van de regio. Veel van de afspraken zijn nog onvoldoende concreet en moeten in een werkagenda nader uitgewerkt worden. Het IZA bevat de procesafspraken daarvoor. In het GALA worden afspraken gemaakt hoe voor de korte termijn lopende, en door gemeenten positief beoordeelde programma's, gecontinueerd kunnen worden.

Voor de periode 2023-2026 zijn de afspraken in het GALA erop gericht om lopende activiteiten in preventief gezondheidsbeleid te continueren en deels nieuwe thema's te kunnen starten. Het betreft de volgende programma's die veel raakvlakken hebben met sociaal werk:

1. Sport en bewegen: uitvoering van het lokaal Sportakkoord; Brede Regeling Combinatiefunctionarissen (BRC);
2. Gezondheid en preventie: Terugdringen gezondheidsachterstanden (voorheen GIDS – Gezond in de Stad); Kansrijke Start; Mentale Gezondheid; Aanpak Overgewicht en Obesitas; Valpreventie; Leefomgeving; Opgroeien in een kansrijke omgeving/Vroegsignalering Alcoholproblematiek;
3. Sociale basis en versterken wijkinfrastructuur: Versterken Sociale Basis; Mantelzorg; Eén tegen Eenzaamheid; Welzijn op Recept

- **Gezonde school**

Gezonde School is een programma dat onderwijsprofessionals helpt om een gezonde leefstijl op school vanzelfsprekend te maken. Het doel van de Gezonde School-aanpak is een gezonde leefstijl vanzelfsprekend te maken voor leerlingen en studenten. Dit lukt door met een stappenplan te werken aan een gezondheidsthema dat de school zelf kiest. Voorbeelden van thema's zijn: Voeding, Bewegen en sport, Mediawijsheid of Relaties en seksualiteit. Eerst bekijk je wat de school al doet aan het thema en dan versterk je wat goed gaat. Met de Gezonde School-aanpak zorg je voor een geheel (<https://www.gezondeschool.nl/>). Ook in Nieuwegein is hiermee al ervaring opgedaan, maar dat geldt niet voor alle scholen.

Een bijzonder uitwerking die voor Nieuwegein ook interessant is, is de aanpak die "de gezonde basisschool van de toekomst (GBT)" wordt genoemd. Deze aanpak is ontwikkeld in de provincie Limburg en erg succesvol gebleken. Een aantal uitgangspunten worden hier gehanteerd. Onder andere geen broodtrommel meer mee naar school, maar een gezonde school lunch en een gezond tussendoortje. Kinderen eten samen. Een cateraar levert de lunch of de school zorgt ervoor. De lunch is samengesteld volgens de regels van het Voedingscentrum Nederland. Vooral veel minder suiker en vet en meer vitaminen, eiwitten en vezels. Minimaal tachtig procent van de geserveerde producten komt uit de Schijf van Vijf. De lunch is zo samengesteld dat kinderen kunnen kiezen uit verschillende producten. De schooldag wordt langer, waardoor de tussenschoolse opvang minstens 1,5 uur per dag duurt. Hierdoor ontstaat ruimte voor een langere lunch (30 minuten) en voor vrij spel en

sport-, spel- en cultuur- aanbod (60 minuten). Gedurende de verlengde schooldag wordt, ook buiten de TSO, gericht ingezet op het vermijden van zitgedrag door bijvoorbeeld energizers of andere activerende werkvormen in te zetten tijdens de lessen. Meer informatie hierover via deze link: [De gezonde basisschool van de toekomst | Wat is GBT?](#)

- ***Duurzame en gezonde voedselomgeving***

Als vervolg op de City Deal voedsel op de stedelijke agenda wordt geëxperimenteerd hoe steden komen tot een **duurzame en gezonde voedselomgeving**. In de City Deal 2.0 worden interventies en instrumenten ontwikkeld om effectief in te kunnen grijpen op een overmatig aanbod van niet duurzame en ongezonde voeding rondom scholen en in winkelstraten. Parallel wordt ingezet op het verbeteren van voedselvaardigheden en -educatie en korte voedselketens in kwetsbare gebieden. Vanuit Gezamenlijk voor gezonde regio's en de regionetwerken van Alles is Gezondheid wordt actief ingezet op deze Citydeal 2.0. Zowel Margriet de Jager vanuit haar rol als regiocoördinator als Annette Postma vanuit haar rol als netwerkadviseur Groen en Gezond adviseren over en stimuleren de aanpak rondom de Citydeal 2.0.¹¹

- ***Gezonde bedrijven en de rol van werkgevers***

Een gezonde levensstijl zorgt voor meer energie op de werkvloer. Het loont dus enorm voor zowel werkenden als werkgevers om bewust om te gaan met vitaliteit en gezondheid. Een vitale leefstijl is primair een zaak van werkenden, maar ook werkgevers kunnen er een belangrijke bijdrage aan leveren door vitaliteit te stimuleren en faciliteren. Samen met het ministerie van VWS zijn VNO-NCW en MKB-Nederland daarom het project Vitaal Bedrijf gestart¹².

- ***Omgevingsvisie Nieuwegein oktober 2020***

In de omgevingsvisie staat wat voor stad we in 2040 willen zijn en wat we gaan doen om dat te bereiken. Dit beschrijven we aan de hand van verschillende ambities en keuzes over de fysieke leefomgeving. Of beter gezegd: alles wat u in Nieuwegein om u heen ziet, voelt en ruikt. Denk aan de huizen en andere gebouwen, maar ook aan groen, water of wegen. Naast veiligheid en duurzaamheid besteedt de gemeente aandacht aan gezondheid. Op 21 april 2021 werd deze omgevingsvisie¹³ vastgesteld door de Raad.

Het motto van de Utrechtse regio is "Gezond leven in een stedelijke regio". De ambities en keuzes in deze omgevingsvisie dragen hieraan bij. In Nieuwegein is er extra aandacht nodig op het thema gezondheid. De gezondheid van Nieuwegein is namelijk gemiddeld minder goed dan in de rest van de regio. In Nieuwegein zijn er meer mensen met gezondheidsklachten, zoals hart- en vaatziekten en overgewicht. Nieuwegein maken ook vaker dan gemiddeld ongezondere keuzes. Zo kiezen veel inwoners ook voor korte afstanden van minder dan 2,5 kilometer voor de auto als vervoermiddel.

¹¹ Alles is Gezondheid <https://www.allesisgezondheid.nl/nieuws/city-deal-gezonde-en-duurzame-voedselomgeving/>

¹² [Project Vitaal Bedrijf | VNO-NCW](#)

¹³ Nieuwegein verstedelijkt en vergroent: Omgevingsvisie 21 april 2021